

Startende tandartsen Mark en Dewi geven tips

“Een kwestie van uren maken en de deksel op je neus krijgen”

Een meeloopdag op ACTA gaf de doorslag. Zowel Mark Hulsmans (27) als Dewi van Stein Callenfels (26) besloten die dag in Amsterdam dat zij tandarts wilden worden. Inmiddels hebben zij hun eerste schreden in tandartsenland gezet. Mark werkt drie dagen in de week als zzp'er in een praktijk in Oegstgeest en is daarnaast docent Kindertandheelkunde op ACTA. Dewi is als tandarts aan de slag in twee praktijken in Amsterdam, ook als zzp'er. Wat moet je regelen na je afstuderen? En waar let je op bij de keuze voor een praktijk? Lastige vragen voor starters, maar gelukkig weten Mark en Dewi raad. “Veel mensen komen via via aan hun baan. Het wereldje is zo klein.”

Jullie hebben beiden zes jaar op ACTA doorgebracht: afzien of vloog de tijd voorbij?

Dewi (lacht): Zes jaar, Mark?

Mark: Nou ja, ik heb er iets langer over gedaan dan zes jaar. Een van de boortoetsen in het tweede jaar vond ik lastig, maar met name het vak Infectie en ontsteking bleek een struikelblok. Omdat ik het tentamen niet op tijd had gehaald, mocht ik niet verder. Ondanks de 52 studiepunten die ik toen al had. Zo liep ik een jaar vertraging op in de bachelorfase. Ook ben ik er tussen mijn bachelor en master een jaar tussenuit geweest om te reizen en te werken.

Dewi: Ik ben eerst twee keer uitgeloot en toen het de derde keer raak was, ben ik er 100% voor gegaan. Terugkijkend zijn die zes jaar echt voorbijgevlogen.

Wat is je het meeste bijgebleven uit je studie?

Dewi: Het moment dat ik voor het eerst een patiënt mocht ophalen voor een controle. Je hebt natuurlijk heel lang op een fantoom gewerkt en dan ineens ga je voor het eerst met echte, levende mensen werken. Mijn hart bonsde in mijn keel op dat moment, ik vond het doodeng.

Mark: Ik kan me dat moment ook goed herinneren. Of eigenlijk was ik de avond ervoor al best zenuwachtig. Maar het was ook echt zo'n afvinkmomentje, een van de mooiere dingen die je in je studie meemaakt.

Jullie zijn nu beiden aan het werk. Zijn er zaken die je hebt gemist in de opleiding?

Dewi: Ik kom bijna dagelijks in de praktijk wel iets tegen dat ik nog nooit heb gezien of waarvan ik niet direct weet hoe ik het ga aanpakken. Je hebt op ACTA een heel beperkt aanbod van patiënten en behandelingen. Je leert de basisprincipes en vormt zo je rugzakje met kennis, pas daarna ga je het echt leren. Ik denk ook niet dat een opleiding je op alle dingen kan voorbereiden die je in de praktijk tegen gaat komen.

Mark: Je leert op ACTA de basis, maar niet iedere patiënt is hetzelfde. Nu ik als startende tandarts aan de slag ben, merk ik dat ik heel vaak moet anticiperen op wat er op het moment zelf aan de hand is. Als er iets zou kunnen worden toegevoegd aan de opleiding, dan zou dat de mogelijkheid moeten zijn meer klinische uren te maken, zodat je meer ervaring opdoet.

Dewi: Dat vind ik ook. Je hoeft bijvoorbeeld maar één goede kroon te maken om af te studeren, maar liever had ik twintig kronen gemaakt tijdens mijn opleiding.

*“Een wortelkanaal-
behandeling? Op ACTA
had ik welgeteld drie
kanalen gevuld”*

“We weten heus wel dat we nog niet de allerbeste tandartsen ooit zijn”

Zou je achteraf iets anders hebben aangepakt tijdens je studie?

Mark: Ik heb het idee dat ik er alles uitgehaald heb. Bestuursjaren, bijbaantjes, buitenlandstage. Ik had er niks extra's bij willen doen en heb ook niets gedaan waar ik spijt van heb.

Dewi: Dat geldt voor mij ook. Ik ben op buitenlandstage geweest, heb het honoursprogramma gedaan, altijd bijbaantjes gehad en genoeg feestjes meegepakt. Achteraf had ik het precies hetzelfde gedaan.

Mark: Misschien had ik m'n studie wel iets sneller willen doorlopen. Maar anderzijds, als ik op mijn 24e was afgestudeerd, was ik er waarschijnlijk nog helemaal niet klaar voor geweest om als tandarts in een praktijk te staan. Er zijn dingen waar ik nu op m'n 27e tegen aanloop, waar ik me drie jaar geleden echt nog geen raad mee had geweten. Dus ik ben achteraf ook wel blij met hoe ik het heb aangepakt.

Hoe ben je aan je eerste baan gekomen?

Dewi: Ik werkte al in een van de twee praktijken waar ik nu werk als zpp'er, namelijk als tandartsassistent en preventieassistent. Dus het was wel makkelijk om aan die praktijken verbonden te blijven en er op die manier in te rollen als tandarts. Ik zou het werken als assistent tijdens je studie zeker aanraden, veel tandheekkundestudenten doen dat overigens ook al in hun master.

Mark: Ik woonde in Utrecht en daar kwam ik via mijn vereniging in aanraking met een oude lichte tandheekkundestudenten. Eens per jaar komen deze heren nog bij elkaar en via via werd ik voor die bijeenkomst uitgenodigd. Met een van hen had ik direct een klik; hij nodigde me uit om in zijn praktijk te komen kijken. Tussen mijn bachelor en master heb ik daar een halfjaar fulltime gewerkt als preventieassistent. In de praktijk waar ik toen al ervaring opdeed, werk ik nu drie dagen per week. Mijn baan als docent op ACTA is mij aangeboden. Ik volgde het vak Kindertandheelkunde vlak voordat ik op reis ging. Toen ik terugkwam werd ik benaderd om als docent te werken (eerst onder verlengde-armconstructie); blijkbaar hadden ze mijn enthousiasme over het vak opgemerkt. Ik moest toen zelf nog een halfjaar studeren, en gaf tegelijk al les aan studenten van mijn eigen leeftijd, die ik goed kende. Dat was wel even raar.

Dewi: Veel mensen komen via via aan hun baan. Het wereldje is zo klein. Soms gaat het ook wel via docenten die een goede student aanraden bij collega-tandartsen.

Mark: Dat is zeker waar. Ik heb nog nooit op een vacaturesite hoeven kijken.

“Mijn hart bonsde in mijn keel bij mijn eerste echte patiënt”

Welke afwegingen speelden een rol in de keuze voor een praktijk?

Dewi: Het verschilt per praktijk hoe er wordt gewerkt en wat er van jou als startende tandarts wordt verwacht. Hebben ze tijd om jou te begeleiden met behandelplannen? Hebben ze eerder startende tandartsen aangenomen? Dat soort zaken vond ik heel belangrijk. Een meisje dat ik kende had in de praktijk gewerkt die ik op het oog had, dus ik heb haar via Facebook een bericht gestuurd om te vragen naar haar ervaringen. Zij was ontzettend positief en gaf aan dat je er heel veel kon leren. Ik besloot een open sollicitatie te sturen en gelukkig waren ze op dat moment net op zoek naar een startende tandarts. Daarmee heb ik wel echt geluk gehad.

3 tips voor starters van Dewi

1. Verdeel je uren over meer dan één praktijk. Het werken bij twee praktijken zorgt niet alleen voor afwisseling, je leert in korte tijd ook nog eens extra veel, omdat overal anders wordt gewerkt. Ook is het in het begin nog zoeken wat bij je past; dat ontdek je op deze manier ook sneller.
2. Bereid je sollicitatiegesprek goed voor. Het is handig om van te voren vragen op te schrijven die je zou willen stellen tijdens het gesprek, bijvoorbeeld wat voor patiëntengroep er komt, hoe lang de tandartsen er gemiddeld werken en welke specialisten in huis zitten.
3. Lees je contract goed door en laat het door een vakkundig persoon controleren. Mogelijk zit er een concurrentiebeding in waarmee je jezelf beperkt als je na deze baan ergens anders aan de slag zou willen.

Welke zaken stonden bovenaan je lijstje om te regelen na het afstuderen?

Dewi: Mijn BIG-registratie stond op nummer 1. Ik had de pech dat ik daar zes weken op moest wachten, omdat na de zomer iedereen deze tegelijk aanvraagt. Omdat mijn handen jeukten, maar de BIG-registratie nog niet geregeld was, heb ik toen eerst twee maanden onder een verlengde-armconstructie gewerkt.

Mark: Iedereen waarschuwt je ervoor dat de BIG-registratie aanvragen lang duurt. Als je daarmee begint, heb je in de tussengelegen weken tijd om je verzekeringen te regelen en je in te schrijven bij de Kamer van Koophandel.

Dewi: In je laatste jaar wordt in het vak Praktijkmanagement behandeld welke zaken je na je afstuderen moet regelen, maar eigenlijk heb ik vooral advies gevraagd aan ouderejaars.

Mark: Je vraagt waar iemand anders zijn verzekeringen heeft geregeld en of dat bevalt. Met een aantal verzekeraars ga je vervolgens in gesprek en met degenen waar je affiniteit mee hebt ga je uiteindelijk in zee. Sommige vragen die bij het afsluiten van zo'n verzekering gesteld worden overvielen me wel. "Wil je in hetzelfde huis blijven wonen als je arbeidsongeschikt raakt?" Daar had ik nooit over na gedacht. Het is ineens de grotmensenwereld.

“Van mijn eerste salaris heb ik een vakantie naar Aruba geboekt”

Wat is een valkuil voor een jonge tandarts?

Dewi: Je moet heel goed je eigen grenzen kennen. Enerzijds moet je jezelf blijven uitdagen, maar soms is het beter om te beseffen dat je pas een paar maanden aan het werk bent en het beter is om iets uit te besteden. Toen ik net in de praktijk was, had ik een patiënt in de stoel die een wortelkanaalbehandeling nodig had. Op ACTA had ik welgeteld drie kanalen gevuld.

Mark: Check! Toen mocht je door! (lacht)

Dewi: Inderdaad. Maar als je dan in je eerste dagen een moeilijke molaar met vier kanalen tegenkomt, is het toch verstandig om die patiënt naar een collega te verwijzen. Je bent nog aan het wennen aan de apparatuur en de assistenten; dat gaat beter op een makkelijkere kies. Ik ben er niet onzeker over om door te verwijzen. Het is tenslotte een echte patiënt waar je niet even op gaat experimenteren. Achteraf ben ik juist blij met mijn beslissing.

Mark: Het is je grenzen opzoeken. Als je een foto maakt en je ziet dat het moeilijk wordt, kan het verstandig zijn om een stapje terug te nemen. Er komen nog genoeg lastige zaken. We zitten in een fase waarin je telkens afwegingen maakt. Kan ik dit? Heb ik de bagage? Kan ik dit uitvoeren tot op een niveau dat de patiënt tevreden is? We weten heus wel dat we nog niet de allerbeste tandartsen ooit zijn. Maar we weten wel dat we heel gemotiveerd zijn, goed zijn opgeleid en het beste resultaat dat we kunnen leveren, ook daadwerkelijk gaan leveren.

Welke zaken gaan in de praktijk anders dan tijdens de opleiding?

Dewi: Het maken van afdrucken voor kronen blijkt in de praktijk veel makkelijker dan op ACTA. Daar was het echt een enorm gedoe en een hele middag werk, terwijl ik er nu maar twintig minuten aan kwijt ben. Nu scheelt het ook wel dat het in een van de praktijken waar ik werk digitaal gebeurt.

Mark: Het is ook leuk om te zien dat je van een schoolse manier van werken steeds meer je eigen manier van werken ontwikkelt. Je noten worden niet beter of slechter, maar je gaat dingen anders formuleren nu je weet hoe het werkt. Op ACTA gelden ontzettend veel richtlijnen. Daar is wel eens kritiek op, maar ik vind dat juist heel goed. Wij hebben een heel sterke basis meegekregen op dat vlak. In de praktijk kun je daar de zaken die echt belangrijk zijn uitfilteren en die opschrijven.

Merken jullie verschillen in hoe eerdere generaties tandartsen werken en hoe jullie als starters werken?

Mark: Wij kunnen ontzettend veel van oudere tandartsen leren. Ze hebben zo veel ervaring en weten enorm veel van

materiaalkunde. In onze praktijk loop je als startende tandarts de eerste tien dagen verplicht mee met alle collega's om te zien hoe zij werken. Dat is een heel goede beginfase. Ook krijg je een soort mentor toegewezen waarmee je in het begin iedere week een uur samen zaken doorneemt. Op die manier word je echt meegenomen in de denkwijze en het niveau van de praktijk. Ik vind dit heel prettig.

Dewi: Van de ervaring van oudere tandartsen kunnen we heel veel leren. Ik zie echter ook dat oudere tandartsen soms anders werken dan wij. Zonder cofferdam bijvoorbeeld, omdat dat vroeger niet verplicht was. Voor ons is dat ondenkbaar. Een ander ding is dat oudere tandartsen vaak niet heel uitgebreid noten schrijven. Dan staat er alleen: 'controle, geen bijzonderheden'. Terwijl wij gewend zijn om alles uitgebreid te noteren omdat wij geleerd hebben dat heel veel zaken zwart-op-wit in het dossier moeten staan.

“De groeicurve is net begonnen en zeker in het begin is die exponentieel”

Hoe denken jullie over het besluit van de minister om de mondhygiënisten wettelijk meer zelfstandige bevoegdheden te geven, zoals het boren van primaire caviteiten?

Dewi: Ik hoor van mondhygiënisten dat ze het vaak eng vinden om te boren. De mondhygiënist die ik erover heb gesproken, gaf aan het niet vaak te doen en er ook in de studie niet heel veel tijd aan te hebben besteed. Persoonlijk vind ik het best lastig om de ernst van een caviteit in te schatten, een kleine caviteit kan bij het openmaken ineens veel dieper blijken. Ik denk niet dat er te makkelijk over gedacht moet worden. Ook maakt het wat mij betreft uit of een mondhygiënist onder één dak werkt met een tandarts of niet. In het eerste geval kan een tandarts makkelijk even meekijken als de mondhygiënist daar behoefte aan heeft.

Mark: Als het boren meer geïmplementeerd zou worden in de opleiding van mondhygiënisten en ze meer ervaring zouden opdoen met cariës, dan zouden ze het ook minder spannend vinden. Ik geef onderwijs aan zowel tandartsen als mondhygiënisten. Laatst was er een patiënt met een heel kleine caviteit occusaal. Toen ik aangaf dat de mondhygiënist dat kon boren, zag ik haar schrikken. Ik denk dat mondhygiënisten meer vertrouwen krijgen in het boren als dit uitgebreider in de opleiding wordt opgenomen. Verder vind ik persoonlijk de afwisseling die het boren van zo'n 'occlusaaltje' biedt in mijn werk als tandarts, heel prettig. We zijn al zo druk met het specialiseren met orthodontie of implantologie, dat het wel lekker is om af en toe een relatief makkelijke restauratie te verrichten.

3 tips voor starters van Mark

1. Neem niet te veel hooi op je vork. Begin bij de basis. Kies er liever eerst voor wat minder uren te maken en wat langzamer te werken, dan meteen je uiterste grenzen op te zoeken.
2. Leer van een ervaren assistent. Ik werk nu met heel veel oudere assistenten, die al sinds jaar en dag in het vak zitten en dat is zó handig. Ze denken met je mee en stoppen het juiste instrument al in je hand, nog voordat je het zelf bedenkt. Ze verbreden echt je horizon.
3. Probeer in een praktijk te werken waar meerdere tandartsen werkzaam zijn, zodat je gemakkelijk een collega erbij kunt halen voor advies. Of dat nu een ketenpraktijk is of een zelfstandige praktijk, dat is om het even. Bij slechts een of twee stoelen is het lastig om een collega om een second opinion te vragen omdat deze zelf met een patiënt bezig is. In een grotere praktijk met meer tandartsen is die ruimte er vaak wel, en dat wil je als starter.

Wat heb je van je eerste salaris als tandarts gedaan?

Dewi: Vakantie naar Aruba! Die staat gepland voor aankomende week. Ik heb eerst mijn verzekeringen afbetaald en daarna deze vakantie geboekt.

Mark: Ik heb – heel cliché – mijn ouders mee uit eten genomen. Zij hebben me tijdens mijn studie ook af en toe gesponsord, dus dit was het minste dat ik voor hen terug kon doen. Een beetje kneuterig, maar wel leuk.

Waarin willen jullie de komende jaren beter worden en hoe ga je dat aanpakken?

Mark: Ik wil overal beter in worden. De groeicurve is net begonnen en zeker in het begin is die exponentieel; ik denk

dat we heel snel heel veel bijleren. Het is een kwestie van uren maken, de deksel op je neus krijgen en daarvan leren. Het moet routinewerk worden.

Dewi: We zijn er nog niet. Het gaat denk ik echt om uren maken en veel patiënten zien. Vaker behandelplannen maken. Daarmee zullen je handelingen ook steeds sneller worden. Ik vind het nu ook te snel om al allerlei cursussen te doen als je dagelijks in de praktijk nog zo veel leert.

Mark: Ik ga me wel nascholen, maar nu nog niet. Iedere dag is nu nog nascholen voor mij.